

Z ČESKO-AMERICKÉ POESIE.

SMĚRNÝ TROUBADOUR.

(Zertovná serenada.)

Páve smutný, zastři lyru,
dvě struny sejmí s ní;
smutné sloky zanech v míru;
předem ale
okázale
zapěj píseň poslední.

"Má láska, vřelou lásku
k sladké doně jako květ;
znala s čela každou vrásku
mökkou dlaní,
a horkých skrání
každou bolest zabánět.

Boží tvor to divné krásy:
anděla i ďábla pál.
oči kryla v temné řasy;
když je cudně
zvedla svádně,
rázem jsem v nich utonul.

Krásných očí tóně temné
nevýdaly kořál svůj;
od té doby stal se ze mne
trouvář divý,
nedotknutlivý,
šťvaný vášní pekelnou.

Nadra — dvě to holoubátka,
připravených v družný let —
uvědla mou mysl v smátek,
když jak vlny
čaruplny
zvedala se nad korset.

Bráče moje v řádek skrytu
bilo pro ni v mol i dur.
O ní pje, na varty
něžný ghasel
doprovázel
jsem jak fádny troubadour.

Jedenkrát, když šli jsme sami —
v květu bylo stromovi —
ruce na šíj vložila mi,
četa malá
zaseptala:
"Miluji vás, bůh to ví!"

Leč, ó, svatá nebes pannol!
Vše bylo podvod, klan a lež.
Bohu budíž žalováno:
vchurý a čela
zaháněla
její ručka jiným též.

Ach, ty oči démonovyl!
Bolestno je mi to Me' —
se mnou pad' tam trávér nový.
Hlídám snadně:
oči na dně
utonulých bylo vše.

A když luna v nebesklonu
vyšla v hávu stříbrném:
Opěvovat sladkou dofu
v písní nové
trouvčové
dva se sešli pod oknem.

Ukryl jsem se v keři vína.
Srdec mé pak schvátí žal,
když se soku milencina
náruč vřelá
rozevřela
za jediný madrigal...

Páve hludný, páve smutný
vyjasi jen svoji líc.
Madrigaly dva jsou nutny:
náruč doní
pak se sklóní
k tobě také — snad i víc.

Česko-americký přehled.

Nástupcem zesnulého Gu-
stava Mahlera jako dirigenta fil-
harmonických koncertů v New
Yorku stal se Josef Stránský z
Prahy. Týž je 39 roků star. Hu-
debniho vzdělání nabyl v Lipsku
a ve Vídni, po 5 roků byl v Praze
koncertním a operním dirigentem

král, zem. divadla a pak po 7 let
působil jako dirigent při operě v
Hamburku. Někou dobu půso-
bil i v Berlíně.

Slavnostním fečníkem při
slavnostním odhalení Havlíčkova
pomníku v Chicagu bude nepo-
chybně pražský redaktor a poslanec
K. St. Sokol. Ku slavnostem
bude vydán památník s příspěv-
ky česko-amerických literátů.

Sl. Ella Šimková z Iowa Ci-
ty, Ia., byla pro příští školní rok
jmenována učitelkou přírodních
věd na škole v Three Rivers, Mich.

Členové Ludvíkova divadla
v Chicagu uspořádali v pondělí
týden v parku Svatopluka Čecha
posmrtní vzpomínku k uctění pa-
mátky Jindřicha Mošny. O významu
totoho promluvil dr. Jar. E.
Salaba-Vojan.

Chicazský parkovní předseda
p. Koláček sděluje, že jeden z
nejlepších sochařův amerických
a předseda rady umělců v Chica-
gu pan Lorado Taft prohlížel si
pomník Havlíčkův v Douglas
Parku a uměleckou práci touto
byl přímo překvapen. Vyslovil se,
že neviděl dosud podobného po-
mníku v celé Americe a že musí
vzdát čest národu, jenž podobným
způsobem dovede své národní u-
vádování v Americe represento-
vat.

Nehody, neštěstí a černá kronika česko-americká.

L. Tomášová, 18letá krajan-
ka z č. 3132 Union ave. v Chica-
gu byla v minulých dnech v oka-
zku, kdy vstupovala do káry
pouliční dráhy, k zemi sražena a
přejetá neopatrným motocykli-
stou a utrpěla tím velmi vážné
zranění.

Krajan Jos. Jonáš z Wahoo,
Neb., byl v minulých dnech ve
Weston přejel a na místě usmr-
cen osobním vlakem.

V Allegheny, Pa., zadána
byla žaloba na tři výkonné úřad-
níky, jednoho důvěrníka, pět čle-
nů výboru srotočince a na redak-
tora orgánu Nár. Slov. Spolku. —
Žaloba zní pro spiknutí, poškoze-
ní organizace a podvody. Obža-
lovaní jsou předseda Ambrose, ta-
jemník Straka, pokladník Gimens-
ský, A. J. Katchmar, Jan Mešský,
Václav Švarc, Dušan Augustiny,
Nikolaj Těšiny a Josef Joščák. —
Soudec Swearingen ustanovil re-
ceiverem J. W. Grove, předsedu
Monongahela Národní banky.

Magdalena Krachtová, 44-
letá, z č. 1326 Winonah ave. v
Chicagu, dopustila se minulý tý-
den, pozivši značné množství jaké-
hosi jedu, sebevraždy. Prý z om-
rzelosti života.

V Omaze sebevraždy se do-
pustil starý osadník a krajan
František Soukup z č. 1310 již. 12.
ul. Skočil do cisterny, ve které
se utopil.

'Česko-Americký Venkov'
je i dle úsudků na slovo vzatých
oborníků nejlépe řízeným a nej-
lépe upraveným českým odbor-
ným listem za svou nízkou cenu.
Pouze \$1.00 ročně vedle celé řady
skvostných premií, jak pro pp-
jednotlivce, tak i jednotlivce.

MATKY.

Vyprávky o lásce matčině. Podává K.
Burková-Wanklová.

Z toho, že stane se žena matkou,
vypívá pro ni radost i žalost,
její celé dějiny a dějiny celého
lidstva. (Luther.)

Světla postava ženy matky, mat-
ky a dítětem v loktech svítí od
prvopočátku člověčenstva v celý ži-
vot, pustý i radostný; svítí zářivěji
než slunce jas v temnotu žití lid-
ského.

Dítě stalo se ženě celým světem,
její všechno cítění a myšlení shr-
nulo se do této bytosti, její celá
pozornost se obrátila k němu, k to-
mu divu malému, k této bytosti
drobné, která rostla, vyvíjela se,
až stal se z ní veliký člověk.

Váčekni máme, neb měli jsme
matku, která ve sterých úzkostech,
v nesmírných bolestech dala nám
život a milovala nás láskou, již ve
světě rovno není, a která se ne-
dá zničit.

Láska matčina nedá se žádnou
jinou láskou srovnati. Není obětí,
kteřou by milující matka pro dítě
něco nepřinesla.

Domorodci na Jamaica přísaha-
jí ná svou matku a z toho lze sou-
díti, v jaké vážnosti a uctě mají
matku i surové národy. "Přísaha-
hej na svou matku!" žádá domo-
rodeci na Jamaica, aby druh jeho
potvrdil pravdu svých slov.

"At stihne kletba mou mat-
ku! A kletba nade mnou, pra-
vím-li něco jiného než pravdu!" —
"Nelež, neboť přísaháš na duši
své matky!" odpovídá mu dotazo-
vatel a věří mu.

Stará indická báj nám podává
příklad o veliké a nekonečné lás-
ce matčině.

Jinoh miloval dívku. A, uji-
stuje ji svou láskou přísahal, že
s radostí by vše jí k vůli učinil
a celý svět by k jejím nohám ja-
ko dar položil a všechna její přá-
ni splnil.

"Nuže, podej mně důkazů své
lásky a učin slovo skutkem," fe-
kla dívka.

"Co si přeješ, milenko má?"
" Přines mně srdec matky své a
já uvěřím v lásku tvou!"

A jinoh šel, vytrhl své matce
srdec z těla a nesl je milence.

Cestou klopdli a upadl.
Tu tázalo se krvavější srdec
matčino:
"Ubohý synu můj, mnoho sobě
ublížil's?"

Obět matčina.

Barbora byla u pana Vítky, o-
samělého vdovce hospodyně. Veda
mu již mnoho let věrně a pocti-
vě domácnost. Byla letitá a také
dávno vdovou. Měla syna, jehož
nade všechno milovala. Měl malý
domek nedaleko Prahy a trochu
poří. Byl ženat a měl tři malé
zdravé děti. — Ach ty děti! —
Jak je Barbora milovala.

Dnes k nim zajede. Byla ne-
děla a pán odesťoval. Přijede
snad příštího dne neb za několik
dní.

Barbora plna radostného citu
chystala koláče, cukrovinky pro

děti, šátek pro snachu a synovi
na úty. Skládala vše do košíku,
že půjde za chvíli k vlaku.

Leč dříve ještě přišel syn. Byl
rozrušen, rozlélen. Upadl do du-
hů a chtěl mu prodat domek —
vše. — I přiběhl k matce a žádal
o pomoc.

Ubohá Barbora. Byla to rána
pro ni. Co dělat? — Šla bez roz-
myslu ke kufru, vyňala všechny
peníze na hotovost, které měla i
spříteľní knížku a dala to synovi.
Leč to nestačilo. Scházelo ještě
200 zl.

"Vypůjč si!" radila matka.
"Ne, Nikdo již nechce
půjčít," nafkál syn. "A neslo-
žím-li ty peníze zítra dopoledne,
prodámí mně všechno."

Byl čas jítí. Vlak nečeká.
Syn vzal matčiny peníze, roz-
loučil se a odešel.

Barbora osaměla. Usedla k oknu
a plače modlíla se. Nevěděla si
rady. Ještě 200 zlatých! Kde je
sehnat? Co je to proti jejím úspo-
rám, které dala synovi všechno. —
Bylo toho na 800 zl. — A jak to
fekl syn? — Nesložil-li ty peníze
zítra dopoledne — bože — bože
— prodámí mně všechno — vyzenou
ho i ty maličkě — ne, ne — to
se nesmí stát, tomu musí ona, ma-
tka, zabránit. — Ale jak?

Barbora chodí s místa na místo
plna neklidu, plna strachu. Hlavě
se jí točí. Srdec prudece bije. Jest
rozlélena. "Jen pomoci, pomoci
synovi!" jest jediným jejím přá-
ním. Uvažuje: "Kdoby byl pán-
doma — má v zásuve svého psá-
cího stolu ležet několik set! — A
v prádelnicku, tam jsou spořitelní
knížky, ceně papíry. — Od prá-
delníku má klíče. Pán jí vždy po
celá léta všechno svěřil, když od-
jížděl. Barbora ví, kde knížky
jsou. — Jen 200 zlatých! — Pří-
nesla klíče, otevřela skřín a z úkry-
tu vydala knížky. Prohlížela je.
Jaké to bohatství! Jedna zní na
600 zl., druhá na více a je jich tu
kolik. — A ona potřebuje jen 200
zl.! Zachvěla se. Složila knížky,
dala je zase zpět a zamkla. Steně-
lo se. Bylo již pozdě. Barbo-
ra pomalu odešla z pokoje a le-
hla, ale spátí nemohla. Až k rá-
nu trochu zdřímala a zdálo se jí, že
nese synovi peníze. Leč byl to
jen sen, a když se probudila, u-
vědomila si to. Skutečnost na ni
dolehla, starost a strach silněji se
vzmáhaly.

"Dnes, dnes musí mítí syn pe-
níze!" víří jí hlavou.

Barbora vyskočila, rychle se u-
strojila, věšla do pokoje a třesou-
cí se rukou otevřela prádelník.
— Vzala první knížku, která se jí
námánila a spěchala, co jen mo-
hla, do záložny.

Byla jednou z prvních a hlasi-
tě žádala 200 zlatých. Brzy jí by-
ly vyplaceny. S uspokojením je
brala a chvátala zpět. Uložila
knížku, uzamkla skřín i byt a bě-
žela k vlaku, k němuž v nejvyšší
čas dorazila.

Venku vítali dobrou maminku a
Barbora se usmívala, když jí líba-
li a děkovali plní vděčností. Barbo-
ra byla šťastna, že přinesla po-
moc. Nikdo se jí netázal, kde a
jak sehnala peníze a sama na to
nemyslíla.

Sdružení českých lékařů

v Omaze a South Omaze

DR. CHALOUPKA EDW.,
443 sev. 24. ul. So. Omaha.
Telefon South 773.

DR. PETR F. J.,
1407 již. 16. ul., Omaha.
Telefon Douglas 3825.

DR. KÁLAL F. J.,
206 Karbach Bl., Omaha.
Telefon Douglas 1761.

DR. ŠIMÁNEK G. F.,
1262 již. 13. ul., Omaha.
Telefon Douglas 3769.

DR. KOUTSKÝ JOHN W.,
405 sev. 24. ul., So. Omaha.
Telefon South 142.

DR. ŠRÁMEK J. M.,
1614 již. 8. ul., Omaha.
Telefon Red 4292.

DR. NĚMEC CHAS. J.,
1316 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2817.

DR. ŠWOBODA LOUIS,
301 Paxton Bld., Omaha.
Telefon Douglas 807.

My shora uvedení lékaři dle pravidel lékařské etikety nejdůrazněji
oduzujeme veškeré ohlašování kteréhokoliv lékaře sebe sama v kterých-
koliv časopisech svými pacienty, necht už je to jakýmkoliv způsobem, ať
ve zprávách místních nebo osobně. 43f

Zůstala do večera. Pak ji vypro-
vodili k vlaku. Jeho málo lidí. —
Barbora se ocitla ve voze sama.
Konečně se vlak hnul, ještě jedno
zvolání "S Bohem!" a vlak jel ku
Praze.

Barbora hleděla zamženými
okny ven. Leč ničeho neviděla.
Čím více se vzdalovala od synova
domova, tím více mizela vzpomín-
ka na jeho rodinu a její mysl se
upínala k tomu, co učinila. Zá-
mnice jí zalomcovala. Ve zpán-
cích jí bilo. Měla stále na mysli:
prádelník — spořitelní knížky —
200 zlatých. Ano. Vzala je. Ukra-
dla. — Barbora zhluboka povzde-
chla a horko jí polilo. — Co fekne
pán? Snad již je doma, prohlížel
prádelník — pohleděl do knížek a
— spravdivlivy bože! — Ne — ne
— tu hanbu nepřezíje...

Stařenka se dala do hořkého plá-
če.

Vlak supěl, rachotil, kolem o-
ken chvílemi těsně lítaly jiskry a
pokaždé se jich Barbora lekla. A
náhle vlak stanul.

"Vyšehrad!" vyvolával zřizence
a prudce otevřel dvířka vozu.

Barbora sehou trhla. Rychle
vystoupila z vlaku a potácivým
krokem drala se mezi lidmi ze sta-
nice ven.

Vítr skušel a hnal sněh i déšť
chvátajícího do tváří.

Barbora přitáhla pevněji šátek
pod bradu a uvažovala, kam by
šla. Jen ne domů — tam snad již
čeká pán a dá jí zatknouti, ji,

svou mnoholetou hospodyní — zlo-
dějkou!

Barboru obešla hrůza a strach
jí pomátl mysl. I utíkala více,
nežli šla, kam, sama nevěděla.

A pojednou se ocitla na nábre-
ží.
Tehdy nebylo ještě upraveno.
Vltava silně rozprouděna huče-
la přefernými zvuky a valila se
vzedmutými vlnami, nesoucími ku
sí ledu. Byla široká a tma.

Barbora již ničeho neviděla, ni-
čeho neslyšela než tu feku, k níž
jí hnal strach, nekonečný, hrůzný
strach.

Bezděky sestoupila těsně k řece.
Rozhlédla se. Stála na osamělém
místě. Nebylo tu živé duše.

Noc postopovala. Byla tma.
V ulicích kmitala světa. A nad
celou Prahou mdle prozařovala hu-
stou mlhou záře.

Barbora pohlédla směrem k uli-
ci, kde obývala tolik let, tak věrně
a poctivě sloužila — až dnes! —
Ani domysletí nemohla. — Synovi
pomohla — zachránila jeho rod-
nu — nuže, necht se tedy stane.

Barbora udeřila chvatně kříž a
vrhla se do kalných vod Vltavy, je-
jí proudy schvátivé jej, prudce jí
nesly a strhly v hlubinu.

Jen několik vteřin a srdec je-
jí přestalo bítí. — Srdec matčino.

Česká pošta. 16. a William ul.
Z Čech Bře-
zohorské tře-
proti součotím,
pošt. \$1.10.
Dr. Roy živ.
balsam 75c.
Barvy, olovo,
olej, štětec atd.
České pohled-
nice.
Přesná pří-
prava receptů
českých i ame-
rických.

JOSEF H. KYSELA,
MARYSVILLE, KANSAS
Vyrabitel jemných havanských doutníků pod názvem
"BOHEMIAN"
Nemají-li je na skladě Vaši pp. obchodníci, zašlete mi
poukázku na \$1.85, a já Vám zašlu bedničku (50 kusů) po-
štou vyplacene. 37-9Pd

ZA JINDŘICHEM MOŠNOU.

II.—Bolestně... velice bolestně
dotkla se mně zpráva o úmrtí
Mošnově. Předně jsem si uvědo-
mil velikou a skutečně nenahra-
ditelnou ztrátu, jakou utrpělo če-
ské dramatické umění a Národní
divadlo, a za druhé vynořila se
před zrakem mojí duše celá řada
osobních vzpomínek, které mne
nejkrásněji dohru mého života,
mým dětstvím, opět a opět přivá-
děly do styku s velikým mistrem.

dém poschodí bylo šest nájemníků.
S námi sousedili Mošnovi. Tehdá
jsem věru ani netušil, jak veliké-
mu muži žiji na blízku a s jak ve-
líkým umělcem, skoro denně při-
cházejím do styku. Poprvé mne k
nim zavedl jeho syn Otokar, se
kterým jsem chodil do školy a
jenž je nyní — tuším — právní-
kem. Pozval mne na "divadlo."
Zavedl mne do prostředního po-
koje, kde zatím bylo již několik
díváků ze sousední drobotiny. U-
přeně pozorovali přípravy malého
dřoboučkého pána, který, stoje
nad sluhou velikým lepenkovým
divadlem, upravoval jeviště a spo-
lu i četnou zásohu malých loutek,
které kladl na podlé stojící stůl.

Otevíral před námi nové a nové
světy střídaním hlubokého lesa se
hraditím nádrovím, návst s králov-
skou komnatou, zahrady a hor-
skou slují atd. Všechno to bylo pro
náu němí úplně novým a zcela
neobyčejným, nad čím jsme v ú-
divu buď zatajovali dech, anebo
ze sebe v silnějším pobuzení vy-
ráželi různé stupňovaná "Ah!" Ma-
lý a drobný pán vždy při tom na
nás pohlídal a, vřídě se usmívaje,
nabídal nás k zachování ticha a
svědomitě vykládal dále.

Časem jej z výkladu jeho vyru-
šil buď Ota anebo jeho družil dva
synové Kamil a Jindřich, kteří,
dovodivše nějakou poznámku sa-
mi, žádali svými otázkami otec za
dotvrzení toho, co byl právě pro-
hodil, aby nám ostatním dali tak
na jevo, že sami jsou do všeho již
důkladně zavedeni a že jsou dale-
ko zkušenějšími nás nevědomci.

Malý a drobný pán byl konečně
hotov s přípravami a, spustiv opu-
nou, poznamenal, že za chvíli se
budě hrát. V přestávce této přinesla
nám zatím Otakarova matka něco
k zakousnutí — vzpomínám, jak
rád jlával jsem u Mošnovi kolbi-
ky — a když jsme dojedli sousto
poslední, malý a drobný pán dal
znamenit zvonekem, vytáhl oponu a
začal hrát. A hrál... Hrál pro
svoje děti a hrál i pro nás. Neur-
zelo jej to. Hrál s radostí, jakoby
sám byl — dítětem.

Jinou vzpomínkou na mistra
Mošnu je mi předvečer sv. Miku-
láše. Toho dne, jak jsem se o tom
dověděl později od rodičů, dával
si ze šatny Národního divadla při-
nésti kostým Mikuláše, čerta a an-
dělka. Sám se oblékal do dlouhé a
bílé fízy, přes sebe přehodil si ve-
líký plášť, na hlavu posadil si mi-
tru, do ruky vzal berlu a v průvo-
du anděla a čerta, učiniv návštěvu
"sv. Mikuláše" nejdříve vlastní
rodině, navštěvoval i nás, rozdá-
vaje mezi nás děti dárky, které
mu rodiče naši v kuchyni pro nás
připravili. I to rád činil a šinil to
po celou dobu, kterou jsme bydle-
li v sousedství... Z doby té mám
na něho mnoho a mnoho vzpomí-
nek. A všechny stává mne ho
stejně živě před oči jako drama-
tura a spisovatele L. Stroupež-
nického a spisovatele dr. Č. Zibru-
ta, kteří jako sousedé tak několi-
krát sdělávali se dětských před-
stavení, která se konávala u Mo-
šnovi.

Konečně se Mošnovi odstěho-
vali. Ne sice daleko — jen na Kar-
lovo náměstí, — ale tím už ty
návštěvy naše a styky přestaly. A
ujížděla léta a léta a Otokar a já na

ty krásnější doby už jsme jenom
vzpomínali ve stejných třídách a
stejných lavicích na gymnasiu. —
Mošnovy i potom ještě několikrá-
te jsem navštívil, ale to již jsem
nešel k nim na divadlo. Poměry
se změnily. Nejstarší Mošnov
syn Jindřich byl už v Ringhoferov-
ě tovarně na Smíchově inžený-
rem, z Kamila stal se znamenitý
cellista, Otokar dokončoval gy-
mnasiální studia a tatiček jejich
pomalučkou stárl a stárl. Pouze
však zevnějškem. Ve svém nitru
a svým velikým a vzácným umě-
ním zůstal mladým snad až do nej-
poslednější chvíle.

V tomto období svých styků se
starým panem Mošnou již jsem vě-
děl, kdo Mošna je a co znamená
pro naše umění a pro celý národ.
Bílil jsem se k němu proto vždy
s jakousi posvátnou úctou a nesko-
panou vážností. Leč starý pán, po-
střechnuv často moje rozspaky, sám
mne jich zbavil, vřídě podáva-
je mi ruku a vypytává se hned
na to a hned na ono:

sem jej vídal na jevišti Národní-
ho divadla stále rostoucího a ro-
stoucího... Sám jsem se při tom
na galerii chouli do nejzazšího
koutku, dech v sobě zatajoval a
jen oči široce rozevřel, nasloucha-
je při tom v neskonálním obdivu
mluvě veliké duše, kterou vdecho-
val a taky dovedl vdechovati i do
úlohy nejneopatrnější, postavilky
nejdřobnější.

Mošna mne naučil znáti a zbož-
ňovati veliké, čisté a svaté Umě-
ní. Svým vlastním, které bylo
nejšťastěji založenou, polyfonní sym-
fonickou básní, jaká vůbec kdy
byla a bude schrána na jevišti na-
šeho Národního divadla.
Poslední akordy její dozněly...
Dozněly na vlny... A kolem jeví,
ať Zlaté Kapličky, v celém domě,
v Praze a v celém velikém náro-
dě rozhostilo se mrtvé... hrobo-
vé ticho... Do toho jen teplot
srdeci záležá, srdeci, chvějících se
bolestí, vůdcosti a velikou lá-
skou —
A na sotva zasypáný rov s bo-
lestně zachmuřené oblohy při...
Při to miliony slzí, mezi který-
mi jsou četné a to upřímné horké
i z české Ameriky —